

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Семенова В.Г.

-
“ (підпис)
”

_ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»

(назва магістерської програми)

на тему: «Стратегічні напрямки зростання обсягу прибутку підприємства

(на прикладі ТОВ «Облік-Вись»)»

Виконавець:

студентка Факультету економіки та
управління підприємництвом

Калмазан Юлія Андріївна -

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Семенова Валентина Григорівна -

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИБУТКУ ТА ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЙОГО ПІДВИЩЕННЯ.....	7
1.1. Визначення сутності поняття «прибуток», його види та функції.....	7
1.2. Фактори, що впливають на прибуток підприємства	17
1.3 Основні стратегії збільшення прибутковості підприємницької діяльності підприємства	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ОБЛІК-ВИСЬ».....	28
2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «Облік-Вись»	28
2.2. Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства ТОВ «Облік-Вись»	34
2.3. Аналіз прибутку ТОВ «Облік-Вись» в динаміці років	45
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ОБЛІК-ВИСЬ».....	56
3.1. Резерви підвищення прибутку підприємства та їх оцінка	56
3.2. Шляхи збільшення обсягу прибутку за рахунок підвищення дієвості управління прибутком підприємства в сучасних умовах господарювання	63
ВИСНОВКИ.....	70
Список використаних джерел	74
Додатки.....	79

ВСТУП

Актуальність теми. Отримання позитивного фінансового результату для свого подальшого розвитку є найважливішим завданням підприємства. За результатами отриманих доходів визначають економічну стратегію підприємства щодо питань управління матеріальними, трудовими та фінансовими ресурсами, а також щодо питань, що пов'язані з інвестуванням у розвиток підприємства.

Прибуток являється основним узагальнюючим показником фінансових результатів діяльності підприємства, спрямованим на забезпечення зростання його величини або принаймні на стабілізації її на певному рівні. Таким чином, прибуток є однією зі стратегічних цілей управління. Саме тому кожне підприємство повинне систематично проводити аналіз формування, розподілу та використання прибутку. Прибуток – це підсумковий показник та критерій фінансово-господарської діяльності сучасного підприємства, який безпосередньо впливає на його фінансовий стан та являється захисним механізмом від банкрутства.

Сучасна українська економіка характеризується тенденцією значного зниження рівня доходів суб'єктів господарювання, що в свою чергу призводить до зменшення обсягу прибутку, а в деяких випадках навіть до збитковості підприємства. Це викликано недостатньою кількістю оборотних коштів, податковим навантаженням на бізнес, нестабільною економічною та політичною ситуацією в країні і, як наслідок, непривабливим інвестиційним кліматом для потенційних інвесторів.

Створюючи підприємство, його власники, як мету, переслідують, перш за все зробити своє підприємство прибутковим, тобто, щоб прибуток даної організації покривав витрати. Чим вищий рівень прибутку підприємства, тим ефективніше воно розвивається та отримує можливості розширення виробничої діяльності підприємства. Оскільки основним показником для визначення ефективності діяльності підприємства є рентабельність, то аналіз прибутку є особливо актуальним.

Спроможність підприємства в процесі провадження своєї діяльності отримувати прибуток в умовах ринкових відносин має важливе значення. Так, як саме прибуток являється основним чинником, який впливає на можливість забезпечувати фінансування багатьох його програм, пов'язаних з розширенням потужностей, підвищенням якості продукції, зміцненням конкурентних позицій підприємства на ринку тощо. Саме тому проблема визначення шляхів та порядку формування прибутку є надзвичайно важливою і актуальною.

Оскільки на сьогоднішній день в Україні існує безліч різних підходів до вирішення даного питання, ми вважаємо, що питання щодо вибору найраціональніших шляхів і методів формування прибутку підприємства в умовах ринкової економіки є одним із ключових.

Тому тема дипломної роботи: «Стратегічні напрямки зростання обсягу прибутку підприємства» є актуальною для всіх підприємств, зокрема підприємств поліграфічної галузі.

Мета дослідження. Метою проведених в даній роботі досліджень було визначення стратегічних напрямків зростання обсягу прибутку підприємства, що є представником поліграфічної галузі ТОВ «Облік-Вись», обґрунтування заходів стосовно збільшення прибутку даного підприємства.

Задачі дослідження. Для досягнення поставленої мети в цій роботі були поставлені наступні задачі:

- визначити сутність поняття «прибуток», розглянути його види та функції;
- розглянути фактори, що впливають на прибуток підприємства та резерви його підвищення;
- розглянути основні стратегії збільшення прибутковості підприємницької діяльності підприємства;
- проаналізувати фінансово-економічні показники діяльності та динаміку прибутку підприємства ТОВ «Облік-Вись»;
- визначити шляхи підвищення прибутковості підприємства ТОВ «Облік-Вись».

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження роботи є прибуток підприємства, зокрема прибуток підприємства ТОВ «Облік-Вись».

Предмет дослідження. Предметом – дослідження рівня прибутку підприємства ТОВ «Облік-Вись».

Методи дослідження. У дослідженні використано наступні наукові методи дослідження: метод економічного аналізу, порівняльний аналіз, методи зіставлень та групування.

Інформаційна база дослідження. Центральною категорією в економіці будь-якого підприємства є прибуток, і саме тому навколо цього поняття постійно точилися дискусії як серед економістів, так і серед бухгалтерів.

Прибутковості підприємства приділяється значна увага з боку Міністерства фінансів України, Міністерства Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, що знаходить своє відображення у законах, постановах та інструкціях.

Велика кількість вчених приділяли і приділяють увагу процедурі визначення фінансових результатів. І це не випадковість, так як інтереси власників, працівників, кредиторів, інвесторів тощо по-різному оцінюють ті чи інші об'єкти обліку, різні методологічні підходи у визначенні фінансових результаті.

На практиці видно, що в усіх випадках методика обчислення величини прибутку впливає на його суму, а це в свою чергу визначає розмір податків, фондів, суми дивідендів і різних винагород та премій. Процес визначення фінансових результатів не можна пускати на самоплив. І у підходах до нього повинен існувати єдиний методологічний підхід [1, с.112].

Аналіз досліджень і публікацій показує, що даною проблемою займалися та займаються багато вчених: М.В. Патарідзе-Вишинська [9], Є. О. Сябер [17], М.М. Бердар [19], Г.К. Дженкова [21], Э.С. Хендриксен [6], С.М. Онисько [4], О.О. Гетьман [7], Г.Г. Кірейцев [8] та інші, але так і немає єдності думок щодо визначення фінансових результатів і соціально-економічного змісту категорії

"прибуток". Зокрема, як зазначає Н.М. Малюга, по даній проблемі відсутня література монографічного характеру.

Елементи наукової новизни. Наукова новизна дипломної роботи полягає у дослідженні розробки методичних положень щодо визначення стратегічних напрямків зростання обсягу прибутку друкарні, а саме:

- розроблено методику визначення впливу факторів на формування прибутку підприємства на прикладі ТОВ «Облік-Вись»;

- науково обґрунтовано доцільність залучення позикових коштів у діяльність підприємства;

- розроблені рекомендації на основі аналізу щодо використання резервів для підвищення прибутку шляхом зменшення чисельності працівників та через впровадження організаційно-технічних заходів.

ВИСНОВКИ

Сучасна ринкова економіка вимагає від українських підприємств раціонального та економічно обґрунтованого підходу до планування своєї господарської діяльності, до визначення стратегії щодо фінансової та виробничої політики, систематичного проведення аналізу та оцінки отриманих результатів. Фінансові результати діяльності підприємств є важливою економічною категорією. Вони є наслідком організації залучення та використання великої кількості наявних ресурсів та свідчать про ефективність системи господарювання.

Чистий прибуток, будучи основним кінцевим фінансовим результатом діяльності підприємства, являється джерелом самофінансування підприємства та створює передумови для реалізації його інвестиційних можливостей. Позитивні кінцеві фінансові результати дають змогу задовольнити інтереси власників підприємства, що в свою чергу безпосередньо чинить вплив на формування ринкової ціни підприємства.

Зважаючи на надзвичайно важливу роль фінансових результатів у системі фінансового менеджменту, можемо зробити висновок про необхідність використання сучасних підходів до управління ними. Це дозволить підприємствам забезпечити собі належну конкурентоспроможність в умовах ринкового середовища, а також мінімізувати вплив негативних чинників на їх діяльність.

На сьогоднішній день не існує єдиного підходу до визначення поняття «прибуток». Однак, узагальнюючи розглянуті різні погляди вчених економістів можемо сформулювати найбільш доцільне, на нашу думку, визначення поняття «прибуток – це фінансовий результат виробничої, комерційної, науково-дослідної та іншої діяльності підприємства, абсолютний показник, який характеризує ефективність проведення цієї діяльності».

Отримання прибутку є результатом підприємницької діяльності підприємства, його спроможності оптимально розподілити фактори виробництва, що використовуються і знайти їм правильне застосування. На

обсяг прибутку на підприємстві впливає безліч факторів, які залежать як від самого підприємства в цілому, так і від його зовнішнього середовища. Постійне забезпечення зростання прибутку полягає у визначенні впливу факторів його формування та пошуку невикористаних резервів.

Сучасний економічний стан українських підприємств характеризується як стан, в якому підприємствам потрібно вести постійну боротьбу за виживання. Формування власної стратегії щодо зміцнення його позицій на ринку та одержання прибутку є кращим засобом виживання підприємства. Стратегія планування отримання прибутку на підприємстві в довгостроковій перспективі створює для підприємства стійкі конкурентні переваги.

Вчені економісти виділяють наступні типи стратегій управління прибутом підприємства:

1. Агресивна (наступальна) – передбачає забезпечення максимізації рівня реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) через стимулювання збуту з метою підвищення рівня прибутку підприємства
2. Захисна - забезпечує контроль витрат для збільшення прибутку підприємства як різниці між абсолютною величиною доходів та витрат (є ефективною у довгостроковій преспективі).
3. Диверсифікована – є вираженням компромісу між агресивною і захисною стартегіями, що в свою чергу дає змогк взаємоузгодити переваги та недоліки обох типів стратегій управління прибутком.

Підприємство не може нормально розвиватися без створення дієвого механізму управління прибутком, який має за мету забезпечити умови для ефективного формування, розподілу та використання прибутку у нинішньому і перспективному періодах. Управління прибутком передбачає створення методичного, організаційного та інформаційно-аналітичного забезпечення, задля раціонального використання ресурсів підприємства.

В процесі операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства відбувається формування прибутку, що передбачає управління доходами та витратами від даних видів діяльності, операційним та фінансовим

важелями, податковими платежами, планування величини прибутку від різних сфер діяльності підприємства.

Управління прибутком підприємства повинне ґрунтуватися на певному механізмі, який являється складовою частиною системи управління.

Система управління прибутком має бути органічно взаємопов'язана із загальною системою управління підприємством, так як прийняття будь-яких управлінських рішень у будь-якій сфері діяльності підприємства чинить вплив на рівень прибутку, який є основним джерелом фінансування розвитку підприємства та зростання доходів його власників.

Одним з найважливіших етапів процесу управління фінансовогосподарською діяльністю підприємства являється комплексна оцінка його фінансового стану.

Аналіз фінансового стану підприємства ТОВ «Облік-Вись», на базі якого було проведено дослідження показав, що у 2016-2017 роках підприємство було мало ліквідним за всіма показниками. У 2018 році підприємство не мало кредиторської заборгованості, що в умовах сучасного ринку не можна назвати перевагою. За показниками платоспроможності у 2016 та 2017 роках підприємство було абсолютно неплатоспроможне, однак, за рахунок отримання прибутку, ситуація кардинально змінилась у 2018 році – підприємство можна назвати платоспроможним та прибутковим.

Підсумовуючи результати аналізу показників рентабельності підприємства ТОВ «Облік-Вись» можемо сказати, що зі збиткового майже за всіма показниками (крім коефіцієнта рентабельності власного капіталу) у 2016-2017 році підприємство перетворилось на прибуткове за всіма показниками підприємство. Дана позитивна тенденція зумовлена в основному отриманням у 2018 році великого (порівняно з попередніми роками) обсягу прибутку. Тому підприємству необхідно вжити всіх необхідних заходів, щоб у подальших періодах підвищувати дані показники, або хоча б зберегти їх на рівні 2018 року.

Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності підприємства говорить про наступне: спостерігається позитивна тенденція до

підвищення всіх аналізованих показників у 2018 році порівняно з попередніми періодами, однак підприємству необхідно вживати заходів по поповненню власних основних фондів.

Ще одним важливим елементом процесу управління прибутку є його факторний аналіз. Результати факторного аналізу прибутку ТОВ «Облік-Вись», свідчать про те, що великий вплив на обсяг чистого прибутку чинить собівартість реалізованої продукції. Проте, для її зниження необхідний значний період часу та перегляд як виробничої та збутової політики підприємства.

Іншим значним фактором зміни чистого прибутку являється чистий дохід від реалізації, збільшити який можливо за допомогою залучення додаткових позикових ресурсів.

В якості запропонованих резервів для збільшення прибутку було запропоновано: зменшення чисельності працівників та впровадження організаційно-технічних заходів, а саме: заміна одиниці застарілого обладнання на нове та впровадження двохзмінного режису роботи для окремих працівників.

Сукупний резерв від впровадження даних заходів становить 142394,00 грн. Також, за допомогою розрахунку ефекту фінансового важеля було обґрунтовано доцільність залучення позикових коштів у вигляді банківського кредиту в діяльність підприємства.

Стратегічне управління прибутком підприємств є основною структурною складовою системи корпоративного менеджменту, яка в свою чергу значною мірою визначає ефективність її функціонування та чинить значний вплив на успішність реалізації головної мети та ключових цілей підприємства, до яких відносяться: підвищення рівня прибутковості, ринкової вартості, досягнення фінансової рівноваги та економічного розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бухгалтерський фінансовий облік: підруч. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця – Житомир : ПП „Рута”, 2002. – 688 с.
2. Майборода О. Є. Теоретична сутність категорії «прибуток підприємства» / О. Є. Майборода, Г. О. Сукрушева, Є. В. Куліш // Економіка і суспільство. – 2017. – № 10. – С. 310-313.
3. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии (Предисл. Ф. Энгельса, пер. И.И. Скворцова-Степанова). Т. 1. Кн. 1. Процесс производства капитала. – Москва : Политиздат, 1969. – 907 с.
4. Хендриксен Э.С. Теория бухгалтерского учета / Э.С. Хендриксен, М.Ф. Ван Бреда: пер. с англ.; под ред. проф. Я.В. Соколова. – Москва: Финансы и статистика, 2000. – 576 с.
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436 – IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/436-15>.
6. Онисько С.М. Фінанси підприємств : підруч. /С.М. Онисько, П.М. Марич – Львів : Магнолія Плюс, 2006. – 367 с.
7. Гетьман О.О. Економіка підприємства : навч. посіб. для студ. ВНЗ / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.
8. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. / За ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – Київ : ЦУЛ, 2002. – 496 с.
9. Патарідзе-Вишинська М.В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід / М.В. Патарідзе-Вишинська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2016. – № 2. – С. 25–37.
10. Скрипко Т.О. Менеджмент : навч. посіб. / Т.О. Скрипко, О.О. Ланда. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 176 с.
11. Фінансове планування і управління на підприємствах : навч. посіб. / Г.А. Семенов [та ін.]. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.
12. Шваб Л.І. Економіка підприємства : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л.І. Шваб. – Київ : Каравела, 2007. – 584 с.

13. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент : підруч. / В.М. Шелудько. – Київ : Знання, 2006. – 439 с.
14. Савицкая Г. Ф. Анализ хозяйственной деятельности предприятия : учеб. пособие / Г. Ф. Савицкая. – 6-е изд., перераб. и доп. – Минск. : Новое знание, 2001. – 704 с.
15. Орехова А.І. Економічна сутність категорії прибуток / А.І. Орехова, А.І. Костюченко // Науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». – 2013. – № 7(45). – С. 313-316.
16. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств : навч. посібник / О.С. Філімоненков. – Київ : Кондор, 2007. – 400 с.
17. Сябер Є. О. Фактори формування прибутку підприємства / Є. О. Сябер // Молодий вчений. – 2018. – № 6. – С. 431-435.
18. Жадько К.С. Теоретико-методичні підходи до формування прибутку підприємства і шляхів його збільшення/ К.С. Жадько, В.С.Котенко // Молодий вчений. – 2016. – № 10(37). – С. 373-376.
19. Бердар М.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / М.М.Бердар. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
20. Морщенок Т.С. Економічна сутність прибутку підприємства та його роль в умовах ринкової економіки / Т.С. Морщенок, В.О. Задорожня // Вісник ОНУ імені П Мечникова – 2013. – Т. 18. Вип. 4/2. – С. 172-175.
21. Дженкова Г.К. Фактори зростання прибутку промислового підприємства / Г.К. Дженкова // Культура народів Причорномор'я. – 2008. – № 126. – С. 30-31.
22. Ищенко Е. Прибыль как критерий эффективности функционирования предприятия / Е. Ищенко // Економіст. – 2005. – № 8. – С. 90–92.
23. Ладоренко Н.І. Аналіз формування і використання прибутку підприємства / Н.І. Ладоренко // Збірник наукових праць студентів кафедри економічної експертизи та аудиту бізнесу. – 2018. – №1 – с. 124-128.

24. Вороніна В.Л. Сутність та функції прибутку в умовах сучасного економічного росту країни / В.Л. Вороніна // Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. – 2013. – Вип. 33 (Ч. III). – С. 202–205.
25. Кривицька О.Р. Формування прибутку підприємств у ринкових умовах: автореф. дис. кан. екон. наук: 08.00.08 / О.Р. Кривицька. – Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2010. – 18 с.
26. Коріньєв В.Л. Обґрунтування прибутку підприємства з урахуванням рівня ціни на продукцію // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 3(45). – С. 97–103.
27. Янковий О.Г. Фактори формування прибутку підприємства / О.Г. Янковий, Г.В. Кошельок // Вісник соціально-економічних досліджень – 2011. – №3(43) – С. 298-305.
28. Економічний аналіз підруч. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця – Житомир : ПП „Рута”, 2003. – 680 с.
29. Пасічник В.Г. Організація виробництва : підруч. / В.Г. Пасічник. – Київ : ЦНЛ, 2005. – 248 с.
30. Семенов Г.А. Економіка підприємства : навч. посіб. / Г.А. Семенов. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 324 с.
31. Ковальчук І.В. Економіка підприємства : навч. посіб. / І.В. Ковальчук. – Київ : Знання, 2008. – 679 с.
32. Білошапка В.А. Резерви зростання результативності бізнесу в умовах економічного спаду / В.А. Білошапка // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 1(155). – С. 115–117
33. Добровольська О. В. Резерви підвищення прибутковості в умовах ринку / О. В. Добровольська, В. О. Терещенко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – №13. – С. 194-197.
34. Бідник Н. Б. Стратегія управління прибутком підприємства / Н. Б. Бідник // Економіка України. – 2009. – № 7. – С. 97–99.
35. Скибенко С. Т. Формування стратегії управління прибутком підприємства / С. Т. Скибенко, М. В. Чемерис // Науковий вісник Полтавського

- університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. – 2011. – № 6(2). - С. 152-160
36. Рибалка П. М. Залежність процесу формування стратегії підприємства від його життєвого циклу / П. М. Рибалка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/evu/2012_18_1/Rybalka.pdf
37. Скалюк Р. В. Економічний механізм управління фінансовими результатами господарської діяльності промислових підприємств підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. екон. наук: спец. 08.00.04 / Р. В. Скалюк. – Хмельницький. – 2012. – 20 с.
38. Николишин С. Є. Особливості стратегічного управління прибутком підприємства / С. Є. Николишин // «Актуальні питання менеджменту та маркетингу» 17-18 березня 2017 р. – Херсон : Видавничий дім "Гельветика", 2017 – С. 66-70.
39. Фінансовий менеджмент: підруч. / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – Київ: КНЕУ – 2005. – 536 с.
40. Зверяков М. Ліберальна ідея і модернізація економіки України / М. Зверяков // Економіка України. – 2010. – № 7. – С. 11-21.
41. Семенова В. Г. Інноваційний розвиток підприємств в Україні: фінансовий аспект / В.Г. Семенова // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: зб. наук. пр. ХНАДУ. – Х. : ХНАДУ. – 2017. – № 1 (6).– С. 165-170.
42. Петренко С.А. Порівняльний аналіз моделей організаційних структур підприємства/ С.А. Петренко // ISSN 2074-5370. Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму – 2010 – № 1 (3). Том 2 – С. 245-252.
43. Польова, Т. В. Аналіз ліквідності балансу підприємства на прикладі ПрАТ "Бондарівське" / Т. В. Польова, Ю. В. Кравцова// Ефективна економіка. – 2018. – № 10. – DOI: 10.32702/2307-2105-2018.10.33.
44. Лобачева І. Ф. Аналіз факторів, що впливають на прибуток підприємства [Електронний ресурс] / І.Ф. Лобачева, К.А. Коцюбинська, Ю.В. Василенко

– Режим доступу :

http://www.rusnauka.com/11_EISN_2011/Economics/10_85046.doc.htm

45. Ганжа Ю. В. Міжнародна практика факторного аналізу прибутку підприємства / Ю. В. Ганжа // Економіка & держава. – 2007. – №4. – С. 35-36.
46. Індокси споживчих цін на товари та послуги у 2001-2018рр. (грудень до грудня попереднього року) [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>